

Informacija o realizaciji festivala „Wonder Con”

„Wonder Con” je događaj koji predstavlja kombinaciju festivala stripa i gejminga (po uzoru na COMIC i GAME CON). Osmišljen je sa ciljem da Crnu Goru postavi na mapu festivala pop kulture i da je promoviše kao destinaciju manifestacionog turizma.

Osnovni koncept Festivala se zasniva na skupocjenim autentičnim licenciranim eksponatima i umjetnička djela poznatih autora iz svijeta stripa, od kojih su pojedini izloženi u nacionalnim muzejima iz oblasti najpoznatijih svjetskih franšiza, kao što su Marvel, DC, Transformers, Star Wars, Spider-Man, X-Men i mnogi drugi.

Festival se prvi put organizuje u Crnoj Gori, i za njegovu realizaciju neophodna je nabavka, dopremanje i izlaganje oko 100 licenciranih eksponata raznih veličina što do sada nije upriličeno u regionu, a i šire. Eksponati se izrađuju u veoma ograničenom broju edicija, a njihova nabavka je veoma kompleksna.

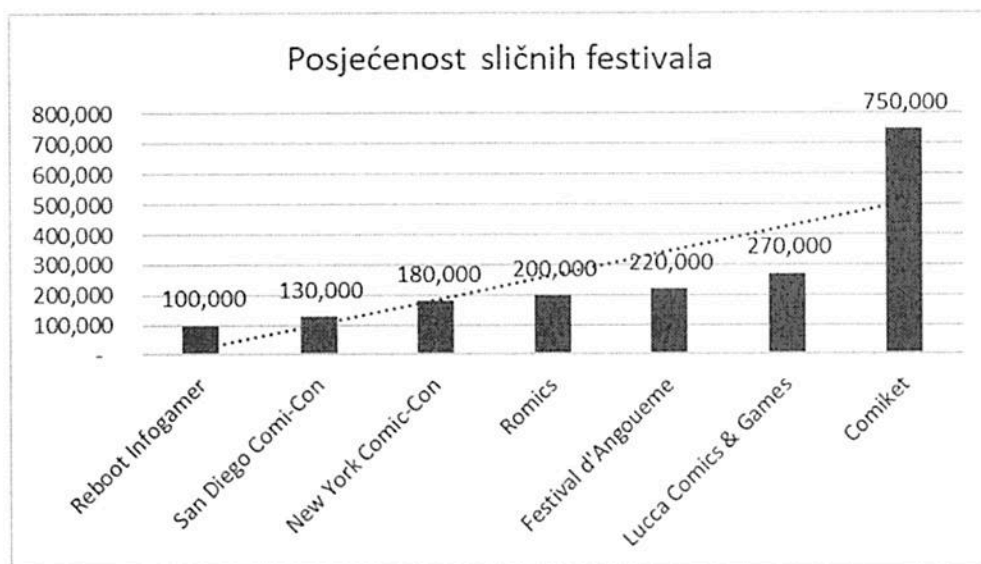
Festival bi podrazumijevao i dolazak regionalnih i svjetskih imena iz svijeta stripa poput Paola Mottura, koji je jedan od najboljih i najcjenjenijih Disney crtača, izdavačke kuće Sergio Bonelli i njihovih crtača, Williama Simpsona - tvorca Game of Thrones storyboarda po čijim crtežima su snimane scene serije, a bili bi uključeni i elementi modernih tehnologija i gejminga u saradnji sa poznatim brendovima. Na ovaj način, „Wonder Con” bi bio predstavljen kao višedimenzionalni festival stripa, pop kulture i gejminga imajući u vidu da je tema filmova, superheroja i stripova veoma popularna i Festival bi predstavljao novitet na prostoru Balkana.

Kao rezultat kombinacije ovih elemenata, Festival bi privukao mnogo širi spektar posjetilaca nego, na primjer, „Games.Con” koji se organizuje u Beogradu, ili „Reboot Infogamer” koji se održava u Zagrebu, a koji su, iako jednodimenzionalni, jer su skoncentrisani samo na sferu gejminga, imali posjećenost od preko 40.000 i 100.000 posjetilaca. Održavanje „Reboot Infogamer”, koji je i prvi globalni uspjeh sajamskog turizma u Hrvatskoj, počelo je 2011. godine na prostoru od samo 400m², a danas sa preko 100.000 posjetilaca predstavlja jedan od 10 najvećih gejming festivala u svijetu.

Najsličniji festival „Wonder Con-u” je „Lucca comics and games” festival koji je najveći festival pop kulture u Evropi (drugi u svijetu) sa posjetom od 270.000 posjetilaca, a koji se nalazi u gradu Lucca u Italiji čija populacija broji samo 88.000 stanovnika.

Drugi najveći u Evropi je „Angoulême International Comics Festival“ sa posjetom od 220.000, a koji se nalazi u gradu Angoulême u Francuskoj populacije od samo 42.000 stanovnika.

Slijedi grafikon sa prikazom prosječnog broja posjetilaca sličnih festivala:

Organizacija festivala ove vrste predstavlja priliku da se u Crnoj Gori organizuje unikatan tematski događaj u regionu, razvije prepoznatljiv proizvod sa tendencijom da isti postane tradicionalna manifestacija i svojevrsan brend.

Iako ova forma festivala predstavlja novinu u regionu, očekuje se da će Festival bilježiti značajnu posjećenost s obzirom da su se slični festivali u prethodnom periodu održavali i u gradovima sa slabijim konekcijama i uz dobru posjećenost.

Ukoliko Festival postane dovoljno atraktivan da privuče posjetioce iz regiona, a i šire, u planu je angažovanje filmskih glumaca koji su odigrali uloge u filmovima na ovu temu, s obzirom da je to praksa u svijetu na festivalima pop kulture, što nije slučaj kada su u pitanju gejmerski festivali. Ovo predstavlja dodatnu prednost „Wonder Cona“ u odnosu na ostale festivale u regionu.

Opšti cilj „Wonder Cona“ je doprinos kulturnom, društvenom i turističkom razvoju Crne Gore, kao i podizanju svijesti u sferi pop kulture, umjetnosti, društvene odgovornosti i održivim razvojnim ciljevima (Sustainable Development Goals) i to kroz:

1. Stvaranje prepoznatljivog crnogorskog kulturnog i diverzifikovanog turističkog proizvoda kroz unapređenje ponude i stvaranje kulturnih i zabavnih sadržaja koji su atraktivni za posjetioce;

2. Bolje pozicioniranje i promociju destinacije na mapi festivala Evrope, kao i podizanje nivoa prepoznatljivosti Crne Gore kao destinacije pogodne za organizovanje događaja orijentisanih na budućnost i savremene teme;

3. Kreiranje boljeg društva kroz zaustavljanje vršnjačkog nasilja i nasilja nad ženama, kroz borbu za rodnu ravnopravnost i socijalne uticaje na djecu za vrijeme različitih kriza (poučeni Covid pandemijom) s obzirom da su mladi glavna ciljna publika, zajedno s obožavateljima svih starosnih grupa koji vole superheroje i nove tehnologije.

Takođe, ideja je da se na ovaj način animira široka ciljna grupa sa važnom porukom SDG-ova kroz održavanje edukativnih panela tokom trajanja Festivala. Učesnici panel diskusija na razne teme, bili bi zvaničnici Vlade, predstavnici ambasada i nevladinog sektora, s obzirom da su im gore navedene teme veoma važne i bliske. Ovo bi predstavljalo dodatu vrijednost Festivala u smislu promocije i podizanja svijesti na navedene, društveno atraktivne tematske oblasti.

Organizator je održao sastanke sa predstavnicima Centra za informacioni sistem (CIS) Glavnog grada, kao i sa predstavnicima ICL Montenegro (koji su dio ICT Cortexa) koji su nakon prezentacije programa Festivala zainteresovani da učestvuju i uključe dio IT kompanija kao sponzore „Wonder Cona.” Organizator će izdvojiti i 50.000€ sopstvenih sredstava.

Održavanje Festivala je planirano u septembru 2022. godine u Bemax areni, kako uspješna realizacija ne bi zavisila od vremenskih uslova. Festival bi trajao pet dana i održavao bi se u terminu od 10.00h do 20.00h, što je skoro dva puta duže vrijeme trajanja od trajanja klasičnih muzičkih festivala. Očekivanja su da bi Festival moglo posjetiti minimum 20.000 posjetilaca što bi ga svrstalo u drugi najveći festival u Crnoj Gori nakon Sea Dance festivala, sa intencijom da se održava svake godine i zadobije tradicionalan karakter.

Procjena broja posjetilaca je bazirana na osnovu posjećenosti bioskopu Cineplexx tokom prikazivanja filmova na ovu temu gdje se bilježi posjećenost od oko 15.000 posjetilaca u prosjeku. Film traje otprilike 90 minuta, dok će Festival za posjetioce biti otvoren i po 10 sati dnevno. Takođe, navedeni su i primjeri posjećenosti festivala u gradovima u Italiji i Francuskoj, koji broje manje stanovnika od Podgorice i posjećenost, sad već tradicionalnog, festivala u Hrvatskoj. Ispunjenost u pogledu očekivanja dobre posjećenosti se bazira i na visokokvalitetnom sadržaju festivala koji je do sad mogao biti viđen samo van našeg regiona.

Kako je ideja da Festival privuče širi spektar publike, organizatori imaju u planu da sprovedu opsežnu analizu posjetilaca shodno njihovim preferencijama, polu i starosnoj

dobi, imajući u vidu da je ponuda koncipirana tako da zadovoljava sve starosne strukture jer obuhvata različite teme: stripove i knjge, igrane i animirane filmove i serije, gejmning, nove tehnologije i održive razvojne ciljeve.

Promocija i marketing

„Wonder Con“ bi aktivno sprovodio promociju događaja, kao i destinacije, putem svih raspoloživih komunikacionih kanala. Ova aktivnost podrazumiieva:

- kreiranje detaljnog programa Festivala koji će biti osnova promocije i marketinga;
- kreiranje slogana Festivala;
- kreiranje osnovne, kao i pratećih kampanja Festivala;
- kreiranje 4 vrste kampanja, i to: internacionalne, regionalne, nacionalne i lokalnih;
- kampanje će biti realizovane putem razlicitih kanala, i to:
 - Digitalna kampanja: putem svih digitalnih kanala promocije i komunikacije, sa video materijalima (internet, društvene mreže, youtube);
 - kampanja koja se odnosi na društvene mreže, i to: Instagram, Facebook, Twitter, TikTok, WeChat, Reddit, Snapchat, LinkedIn.
 - Viber kampanja sa planiranih tri miliona poruka za slanje;
 - Whatsapp kampanja sa istim brojem planiranih poruka;
- kampanja putem angažmana lokalnih i regionalnih influensera;
- TV, radio, novine i portali (minimum 10 gostovanja, minimum 1 priloga, minimum 10 objava, minimum 10 intervjuja, saopštenja za javnost i reklame);
- zakup bilborda, city lightsa i štampa flajera;
- održavanje press konferencija;
- partnerstvo s medijima u kojima su planirane objave različite vrste (tv RTCG, RTS, Prva, Nova, Pink, Vijesti, HRT, BN, radio stanice, portali Vijesti, CDM, Prva, Nova, Blic);
- nagradna igra koja će se medijski promovisati, a putem koje će se distribuirati besplatne ulaznice;
- promocija odgovornog ponašanja shodno mogućim mjerama za suzbijanje Covid19 virusa (moguće postavljanje štanda za vakcinaciju) i primjena istog;
- partnerstvo sa nacionalnim avio prevoznikom i aerodromima Crne Gore, Nacionalnom turističkom organizacijom, kao i sa turističkim operaterima i hotelima.

Cijena ulaznice bi bila pristupačna i u rangu bioskopske karte. Prihodi od štandova (prezentacije/prodaje proizvoda) će biti prihodi sponzora tj. partnera koji ih budu koristili, a na taj način će kroz plaćanje poreza i prihoda od prodaje, biti generisan prihod u budžetu Crne Gore. Takođe, Festival može direktno uticati na povećanje broja noćenja turista u smještajnim objektima, pa će prihodi biti ostvareni i putem naplate boravišne takse i generalne potrošnje za vrijeme održavanja Festivala.

Očekivani prihodi od realizacije Festivala su prikazani u tabeli ispod:

Očekivani broj posjetilaca	20.000 - 25.000	
Trajanje Festivala (broj dana)	4-5	
	Jedinična cijena	Očekivani prihod
Prodane ulaznice	15.000	75.000,00€
Prodaja tematskih proizvoda	50.000	100.000,00€
Očekivani broj noćenja u hotelima	2.000	180.000,00€
Očekivani broj letova <i>(projekcija je da će 2.000 putovati avionom sa min prosječnom cijenom povratne karte 150€). Embraer i low cost avioni imaju oko 130-140 mjesta)</i>	Prosječna cijena karte- 150€	300.000,00€
Generalna potrošnja van festivala u danima trajanja festivala <i>(za očekivanih 4.000 stranih i 20.000 domaćih turista)</i>	Prosječna potrošnja dnevno u Podgorici - 65€	450.000,00€

Termin održavanja Festivala bi predstavljao značajan doprinos u smislu podrške post sezoni, što bi se odrazilo na dolazak novih gostiju, povećanog broja noćenja i potrošnje turista. Ovome bi prethodila višemjesečna medijska kampanja, koristeći sve raspoložive digitalne i tradicionalne kanale komunikacije, kao i prepoznatu mrežu influensera. U fokusu kampanje bi bio region, kao i tržište Zapadne Evrope. Dakle, osim direktnog povećanja turističkog prometa, i to u post sezoni, indirektni efekti promocije destinacije su od velikog značaja.

Procjenjeni troškovi organizacije Festivala iznose više od 300.000,00€ s obzirom na veoma visoke cijene nabavke i dopremanja licenciranih eksponata. Na Festivalu će biti izloženo više najskupljih svjetskih filmskih franšiza koje su generisale višemilionske prihode od prikazivanja. Cijena troškova prevoza eksponata, carine, poreza i skladištenja, na osnovnu cijenu kupovine iznosi i do 50%. Zbog zahtjevne finansijske konstrukcije, organizatori su predložili Ministarstvu ekonomskog razvoja strateško partnerstvo putem

potpisivanja Ugovora o strateškom partnerstvu na organizaciji „Wonder Cona“ uz finansijsku podršku od 50.000,00€. Organizator će biti u obavezi da istakne logo Ministarstva na festivalu, promotivnom materijalu, tokom medijskih nastupa kao i da ustupi Ministarstvu pravo korišćenja video materijala sa događaja.

Tabela procijenjenih troškova organizacije

Statue i art printovi	150.000,00 €
Bemax arena zakup	5.000,00 €
Štandovi i stalci za izlaganje eksponata i umjetnina	20.000,00 €
Snimanje arene 3d kamerom I idejno rjesenje	5.000,00 €
Natrkrivanje ispred samog ulaza u arenu	2.500,00 €
Akrilne zaštite sa obje strane stalaka za izlaganje	10.000,00 €
Štampa (marketing itd)	10.000,00 €
Cosplay kostimi	10.000,00 €
Cosplay "glumci"	5.000,00 €
Troškovi za gostovanja(gosti, karte, smjestaj, prevoz, hrana)	20.000,00 €
Glavna bina,ozvučenje, rasvjeta i konstrukcije za kačenje reklama u cijeloj areni	15.000,00 €
Zvanična web stranica	2.000,00 €
Led displeji	5.000,00 €
Enterijer, baneri itd	10.000,00 €
Rasvjeta i struja za sve štandove	2.000,00 €
Gejming zona	20.000,00 €
Obezbjedenje	5.000,00 €
VR zona	15.000,00 €
Internet instalacije	2.000,00 €
UKUPNO:	313.500,00 €

Ukoliko dođe do nepredviđenih okolnosti koje bi mogle uticati na samo održavanje festivala tj. otkazivanje istog zbog eventualnih epidemioloških ili drugih objektivnih razloga, organizator se obavezuje da izvrši povraćaj sredstava u budžet, što će biti definisano ugovorom.

U slučaju da epidemiološke mjere budu propisane i u periodu održavanja festivala, organizatori imaju u planu sprovođenje istih u skladu sa svim predviđenim standardima.

Organizator će shodno ugovoru biti u obavezi da dostavi finansijski izvještaj o realizaciji Festivala.

Sumirajući navedeno, uz nastojanje da Crna Gora postane konkurentna na međunarodnoj mapi manifestacionog turizma, predlaže se donošenje

ZAKLJUČAKA

1. Vlada Crne Gore je, na sjednici od _____ 2022. godine, usvojila Informaciju o realizaciji festivala „Wonder Con“.
2. Vlada Crne Gore zadužuje Ministarstvo ekonomskog razvoja da pripremi Ugovor o strateškom partnerstvu za realizaciju festivala „Wonder Con“ u Podgorici i dostavi isti- Vladi na saglasnost.
3. Zaduje se Ministarstvo ekonomskog razvoja da u okviru odobrenih sredstava za program Turistička djelatnost 15 019 opredijeli sredstva u iznosu od 50.000,00€ u cilju realizacije Zaključka br. 2.